

In het Groninger landschap met poldermolens en stellingkorenmolens is er één die wel heel erg uit de toon valt.

De spinnekopmolen in Wedderveer.

In 1937 gaf Eiko Jan Feunekes aan Luitje Wiertsema uit Sappemeer de opdracht een zaagmolen te ontwerpen. Feunekes had land van Wedderveer richting Pekela met een 10 ha. groot eikenbos waarvan hij de bomen zelf zou willen kappen en verder verwerken.

Op basis van het ontwerp van Wiertsema bouwde Feunekes zelf zijn bijzondere molen. Van het zagen van de bomen is echter weinig terecht gekomen.

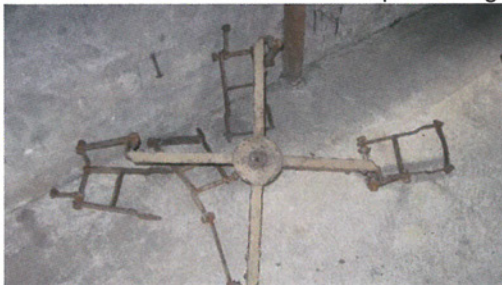
Feunekes overleed in 1940.

Genoeg aanleiding echter om op bezoek te gaan en te kijken hoe de molen er nu bij staat.

Ik werd ontvangen door Arnold Dost. Hij is samen met Olga Schaver sinds 1995 eigenaar van de woning en de daarbij gelegen molen.

Toen ze het kochten was de molen er zeer slecht aan toe. Om te zorgen dat deze weer opgeknapt werd volgde een traject om geld te verzamelen en het voor elkaar te krijgen. Dat is door de monumentale status gelukt en in de jaren 1996/1997 is de molen helemaal gerestaureerd. Er zijn onder andere nieuwe roeden en zelfwichting geplaatst. Ook is het houtwerk van de romp vervangen.

Van de zelfwichting is ook de spin vervangen. De oude spin is nog aanwezig, en een mooi staaltje van vakmanschap van de molenmaker. Door gebruik te maken van verschillende onderdelen die ook andere toepassingen hebben ziet het er bijzonder uit.

Zoals gezegd een bijzondere molen een spinnekop molen met stelling die op een stenen schuur is geplaatst en ook nog in plaats van water verplaatst, wat normaal is voor een spinnekop, hout kon zagen.

Nu was de houtzagerij niet zo dat er een groot zaagmaan in beweging werd gezet, maar door een gat in de muur konden stammen naar binnen worden gevoerd op een zaagwagen die dan door een horizontaal zaagblad in delen werden gezaagd. De aandrijving gebeurde door een horizontale as met poelies en banden die door de koningspil met boven- en onderbonkelaar in beweging werd gezet. Wat er van over is zijn een lintzaagmachine en een kolomboormachine die door bovengenoemde aandrijving zijn verbonden.

Bijzonder is ook dat het kruien geschied door een windroos. Probleem is dan hoe bevestig je de bliksemafleider als het gevluht steeds een andere positie inneemt.

Dost was niet gecharmeerd van een lange spriet op het dak zoals in Duitsland wordt toegepast. Er is hier gekozen voor een sleepcontact op het kruimechanisme. Zo is de bliksemafleider altijd verbonden. Zoals in de meeste molens zitten de stellingdeuren recht tegenover elkaar. Een normale spinnekopmolen heeft geen stellingdeuren. Daar speelt niet het probleem wat hier wel speelt. Als het gevluht recht voor een deur staat is aan die kant de stelling niet bereikbaar. Maar aan de andere kant zit de brede trap die als staart van de molen fungeert ook precies voor de deur. Met andere woorden je kunt er niet uit. Bij handmatig kruien kun je daar rekening mee houden alleen bij zelfkruiging is dat een beetje lastig. Men had hier er beter voor kunnen kiezen om de deuren niet recht tegenover elkaar te zetten.

De molen is echt de moeite waard om te bekijken. Normaal de 4^e zaterdag van de maand van 12.00 tot 16.00 uur, maar op afspraak kan ook met een telefoontje naar Arnold Dost 0597-563184.

Als je langs gaat geniet dan ook even van het prachtig stukje land langs de Westerwoldse A waar de molen staat. Nadeel is wel de vele bomen rond de molen wat er helaas toe leidt dat er weinig gedraaid kan worden.

Zie ook de foto's op de volgende pagina.

Bij de burens van Dost staat ook nog een romp van een poldermolen die in het verleden het gebied tussen Pekela en Wedderveer droog moest houden. Deze is echter al voordat de spinnekop gebouwd werd onttakeld en er is een dak op geplaatst.

Hemmo Poppen

